

ҚР ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ
СЕМЕЙ ҚАЛАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ

СӨЖ

ТАҚЫРЫБЫ: ЖЕДЕЛ КӨМЕК ДӘРІГЕР
ТӘЖІРИБЕСІНДЕГІ БРОНХОЛИТИҚАЛЫҚ ЕМ.

Орындаған: Сапарбаев Б.Н
539 - топ, ЖМФ.
Тексерген: Батенова Г.Б.

2016ж

ЖОСПАРЫ

- **I. Кіріспе бөлім**
- **II. Негізгі бөлім**
- **Жедел көмек дәрігер тәжірибесіндегі бронхолитикалық ем.**
Классификациясы,
- **Қолданылуы**
- **Қарсы көрсеткіштері**
- **Жанама әсерлері**
- **Шығарылуы түрі**
- **III. Қорытынды**
- **IV. Пайдаланылған әдебиеттер**

■ **Бронхолитикалық терапия:** Әртүрлі паталогиялық жағдайлар мен аурулар (бронхиалды астма, созылмалы обструктивті ауру) бронхиалды обструкция кезінде бронх бұлшық ет тонусына әсер ететін фармакологиялық әдіс. Бронхолитикалық терапияны жүргізу, бронхолитикалық әсері бар, яғни бетта 2 агонистті, М холиноблокаторлар, метилсантиндар қолданылады. Бұл дәрілік заттарды әртүрлі жолмен енгізеді: ингаляция, пероральды, парентеральды.

□ . Бронхолитикалық дәрілер.

□ 1 Нейротроптық әсері бар дәрілер

- а) *Адреномиметик тер* – селективтік емес $\beta 1$, $\beta 2$ - Изопреналин изадрин),
- - **селективті $\beta 2$** - Сальбутамол (саламол), Фенотерол (беротек), Тербуталин
- б) *М-холиноблокаторлар* - Ипратропия бромид (атровент), Тиотропия бромид т.б.

□ 2 Миотропты әсері бар дәрілер

- Аминофиллин (Эуфиллин), Теофиллин т.б.

□ 3. Антиаллергиялық дәрілер:

- *а) глюкокортикоидтар* - Беклометазон, Флунизолид (ингакорт), Будесонид (бенакорт), Флутиказон т.б.

- **1. β - адренорецепторларының белсенділігін арттыратын дәрілер.**
- Осы топқа жататын дәрілердің әсер ету механизміне келсек, бұлар кеңірдек тарамының β_2 -адренорецепторларын белсендіріп, жасуша ішіндегі ц-АМФ-ты көбейтіп, тегіс бұлшық еті қимылының қысымын төмендетеді. Сонымен қатар үлкен жасушалардан гистаминнің шығуын тежейді.
- **Изопреналин** (изадрин) β_1 және β_2 - адренорецепторларын қоздырады.
- **Қолдану.** Қолқа демікпесі, бронхылық демікпе, атриовентрикулярлық бөгет кезінде сублингвально 2,5 – 5 мг 3 – 4 рет қолданылады.
- **Кері көрсеткіштері.** Екіқабат әйелдерге және бала емізуінде.
- **Жанама әсерлері.** Жүректің жиі соғуы, жүрек ырғағының бұзылысы, жүрек айну, құсу.
- **Шығарылу түрі.** 5 мг тіл астына салуға арналған таблеткасы.

- **Сальбутамол (саламол).** β_2 – адреномиметик, адренорецепторларының белсенділігін арттыратын дәрі, әсері ұзаққа созылады, бронхтың қысымын босатады және жатырдың жиырылуын бәсеңдетеді.
- **Қолдану.** Миометрийдің жиырылуын төмендетеді және бронхолитик ретінде демікпеге де қолданылады. 1–2 доз (100–400 мкг) ингаляция арқылы 2–4 мг күніне 3–4 рет.
- **Кері көрсеткіштері және жанама әсерлері.** Изадринге ұқсас келеді.
- **Шығарылу түрі.** Аэрозоль 25, 100 мкг/доз (120, 200, 400 доз) флакон; 2, 4, 6, 7 мг таб.; 0,04% сироп және т.б.

□ **Фенотерол (беротек)** β_2 -адренорецептерге тікелей әсер ететін және қоздырғыш ретінде демікпеге және жатырдың жиырылуын төмендетуге қолданылады. Мөлшері 0,1-0,6 мг аэро ретінде және 10-30 тамшы 0,1% ерітіндісі 1-4 рет тәулігіне.

□

□ **Тербуталин** химиялық құрлысына қарай сальбутамолға ұқсас келеді. Қолдану – демікпе, бронхит, жедел толғақтық, мөлшері 2,5-5 мг 3-4 рет тәулігіне; ингаляция ретінде 0,25-1,5 мг 4 - 6 рет тәулігіне.

- **2. М–холиноблокаторлар : Ипратропия бромид** (атровент), **Тиотропия бромид, Тривентол** (трувент) және т.б. дәрілер жатады.
- Бұлардың әсерлік механизмі М-холинергиялық жүйке жүйесін тежеуімен байланысты. Бұл кезде ц-АМФ азайып, содан соң М-холинергиялық ұшынан шығатын медиаторды тоқтатады.
- **Ипратропий бромид** (атровент) шеткі М-холинорецепторлық тежегіш, антихолинергикалық әсерінен болады.
- **Қолдану.** Созылмалы бронхит, демікпе, жедел ринит. Ингаляция ретінде 0,4-2 мл ерітіндісі тәулігіне 3-4 рет беріледі.
- Кері көрсеткіштері. Глаукома, екіқабат әйелдерге және бала емізуінде.
- **Жанама әсерлері.** Бас ауру, жүрек айну, ауздың кебуі, қақырықтың баттасуы.
- **Шығарылу түрі.** Аэрозоль бүркуге арналған баллоны – 10 мл (21 мкг/мөлшер; 200 мөлшер); 0,025% ерітіндісі тамшы ретінде егуге 20, 40 және 100 мл флаконы; 5 мг капсула ұнтағы ерітіп бүрку ретінде (0,2 мг/мөлшер) т.б.

- ❑ **Тровентол** (трувент) антихолинергикалық дәрі, бронхтың М — холинорецепторларына тежейді, әсері атропинге қарағанда күшті және быраз уақытқа созылады.
- ❑ **Қолдану.** Созылмалы бронхит, бронхтың тарылуы, өкпенің созылмалы қабынуы, демікпенің жеңіл және орташа басым кезінде беріледі. Аэрозоль түрінде 40-80 мкг (1-4 дем алу) тәулігіне 2-3 рет.
- ❑ **Кері көрсеткіштері.** Глаукома, екіқабат әйелдерге.
- ❑ **Жанама әсерлері.** Ауыздың кебуі, аккомодацияның бұзылуы, ішкі көздің қысымының көтерілуі.
- ❑ **Шығарылу түрі.** Мөлшерлі аэрозоль бүркуге арналған баллоны (40 және 80 мкг/ мөлшер; 200 мөлшер)

Спазмолитиктерге **Аминофиллин** (Эуфиллин), **Теофиллин** және т.б. дәрілер жатады.

- **Аминофиллин** (Эуфиллин) фосфодиэстеразаны басады, ц-АТФ-ты көбейтеді.

Талшық ішіндегі калий йоны азайып, кеңірдек тарамының салалы бұлшық еті босайды. Кіші тамырдың қан қысымын төмендетіп, жүректің, бүйректің, мидың қан айналысын жақсартады. Шамалы зәр айдайтын қасиеті бар.

- **Қолдану.** Бронх демікпесі, бронхитте, өкпе эмфиземасында бронхоспазмдрдың күпеленуі; тыныс алу орталығы жағынан бұзылыс; өкпелік-жүрек; ми қан айналымының бұзылысы; қан айналу жетіспеушілігі, жүректік және бүйректік ісіктерде.

- **Кері көрсеткіштері.** Эпилепсия, миокард инфарктінің өткір фазасы, жүрек жетіспеушілігі, жүрек ырғағының бұзылысы, сезімталдығының жоғарылауы. Балалар 3 жасқа дейін қолдануға болмайды.

- **Жанама әсері.** Жүрек айну, құсу, диарея, бас ауыруы, мазасыздану, ұйқысыздық, тері бөртпесі, жүректің жиі соғуы, жүрек ырғағының бұзылысы, гипотензия.

- **Шығарылу түрі.** Таб. - 150 мг; 2,4% ерітіндісі 5, 10 мл ампуласы күре тамырға егуге; 24% ерітіндісі 1 мл ампуласы бұлшық етке егуге.

- **Теофиллин** (эуфилонг) орталық жүйке жүйесіне ынталандырушы әрекет етеді, кофеинге қарағанда әлсіз; миокард жиырылуын күшейтеді.
- **Қолдану.** Бронхолитикалық зат ретінде, сонымен қатар жүректік және бүйректік тоқырау кезіндегі кардиотоникалық және диуретикалық зат ретінде қолданады.
- **Кері көрсеткіштері.** Қалқанша бездің гиперфункциясында, өткір миокард инфарктында, стенозда, экстросистолияда, эпилепсияда, жүктілікте. Асқазанның және он екі елі ішектің жара ауруларында байқап қолдану.
- **Жанама әсері.** Қыжыл, жүрек айну, құсу, іш өту, бас ауыруы. Тік ішек арқылы бергенде күйдіру сезімі болуы мүмкін. Көп мөлшермен қолданғанда эпилепсиялық талмалар болуы мүмкін. Теофиллинді ұзақ қолдануға болмайды.

ИНГАЛЯЦИОННЫХ ГКС (БЕКЛОМЕТАЗОН, ФЛУНИЗОЛИД, ФЛЮТИКАЗОН)

- Липомодулин синтезін күшейтеді, фосфолипаза А2-ні ингибирлейді.
- Эксудацияның алдын алады (бронх шырышының ісінуін азайтады)
- $\beta 2$ -реепторларының сезімталдығын қалпына келтіреді.
- IgE-нің бұлтты клеткалардың рецепторларымен байланысын тежейді.

3. Антиаллергиялық дәрілер:

- ***А. глюкокортикоидтар*** - Беклометазон, Будесонид (бенакорт), Флунизолид (ингакорт), Флутиказон т.б.
- **Беклометозон** (бекломет) қабынуға, ісінуге және аллергияға қарсы, демікпеге.
- **Қолдану.** Бронхиальдық астма, аллергиялық ренит. Ингаляциялық жолмен ересектерге 100-200 мкг және балаларға 50-100 мкг 2-4 рет тәулігіне қолданады. Интраназальды әр мұрын кіреберісіне тәулігіне 2-4 рет беріледі.
- **Кері көрсеткіштері.** Жүктілік (1 триместр), омыраумен емизу.
- **Жанама әсерлері.** Дауыстың қырылдауы, мұрынның кебуін және мазалауын сезіну, мұрыннан қан ағу, атрофиялық ренит, фарангит, көздің ішкі қысымының көтерілуі, лейкоцитоз, лимфопения, эозинопения, ауыздық және мұрындық кандидоз, аллергиялық реакциялар.
- **Шығарылу түрі.** Мөлшерлі аэрозоль 50, 100, 200 и 250 мкг/доз (80 и 200 доз); ұнтағы 100, 200 и 400 мкг/доз (200 доз) ингаляцияға арналған.
- Rp.: Aerosoli Beclometasoni 0,00005
- D.S. 1—4 доз тәулігіне 2—3 рет.

- **Будесонид** (пульмикор) қабынуға, аллергияға қарсы және бронхты кеңейтуші арналған
- **Қолдану.** Аллергиялық ренит, бронхтарылғандағы жағдай, атропиялық дерматит, экзема, пиориаз, Крон ауыруы. Ингаляциялық жолмен ересектерге 1-4 мөлшерінде, балаларға 1-2 мөлшерінде (0,2-0,8 мг тәулігіне), мұрынға 60-120 мкг (2-3 тамшыны әр мұрын жолына) 2 рет тәулігіне, сыртқы мазь немесе крем теріге 1-2 рет тәулігіне, ішуге 3 мг капсула түрінде Крон ауруында тәулігіне 3 реттен қолданады.
- **Кері көрсеткіштері.** Өкпе туберкулезінің белсенді сатысы тыныс жолының саңырауқұлақтық инфекция, бүйрек қызметінің күрделі бұзылысы, балалық шақ.
- **Жанама әсерлері.** Ішке қабылдау кезінде диспептикалық бұзылыстар тромбтүзілуінің қатері, артериялық қысымның төмендеуі, улыцерогендік қозғалыс, бүйрекүсті қабығының қызметінің төмендеуі және т.б.
- **Шығарылу түрі.** 0,025% мазь и крем 15 г тубік түрінде; мөлшерлі аэрозоль 50 мкг/доза – 200 доз; 0,0125, 0,025, 0,05% суспензия 2 мл; 0,05% - 5 мл флаконы интраназалдық еңгізу. Rp.: Budesonidi 0.003
D.t.d N.30 in caps.
S. 1 капсула тәулігіне 3 рет.

- **Флунизолид** (ингакорт) құрамында фторы бар қабынуға және аллергияға қарсы қолданылатын дәрі.
- **Қолдану.** Бронхиальді астма, созылмалы обструктивті бронхит, аллергический ринитер. Ересектерге 8 рет тәулігіне (мг), балаларға 2 рет (500мг) ингаляциялық жолмен қолданылады.
- **Кері көрсеткіштері.** Вирустық интербактериалдық және саңырауқұлақтық инфекциялар ауызқуысында және брохтарда туберкулездің белсенді сатысында, жүктілік, 5 жасқа дейін аралықта.
- **Жанама әсерлері.** Кандидоз ауыз-жұтқыншақтық, дисфания, жөтел.
- **Шығарылу түрі.** Мөлшерлі аэрозоль боллонда 250 мкг/доза – 120 доз.
- Rp.: Aerosoli Flunisolile 0,000025
- D.S 1–3 рет ингаляцияға (2 - 8 доз тәулігіне)

ПАЙДАЛАНҒАН ӘДЕБИЕТТЕР:

- 1. «Жедел медициналық жәрдем». – Тұрланов Қ.М., Қалқабаева С.А.
- 2. «Неотложная медицинская помощь», А.В.Сучкова, А.В. Низового, Ю.Л.Амченкова.
- 3. Интернет желісі.

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!**